YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

AMMATTIKORKEAKOULU NOVIAN NÄYTTÄMÖTAITEEN TOISEN VUOSIKURSSIN OPISKELIJOILTA

DIGITAALINEN TIE-OHJELMA LUKIOLAISILLE

ODOTUS

KIRJALLINEN OPISKELUMATERIAALI

Tekijät: Emilia Nikkanen, Rebecca Nugent, Petra Rauhala, Lauri Tarvainen, Soila Shah ja Peik Von Essen

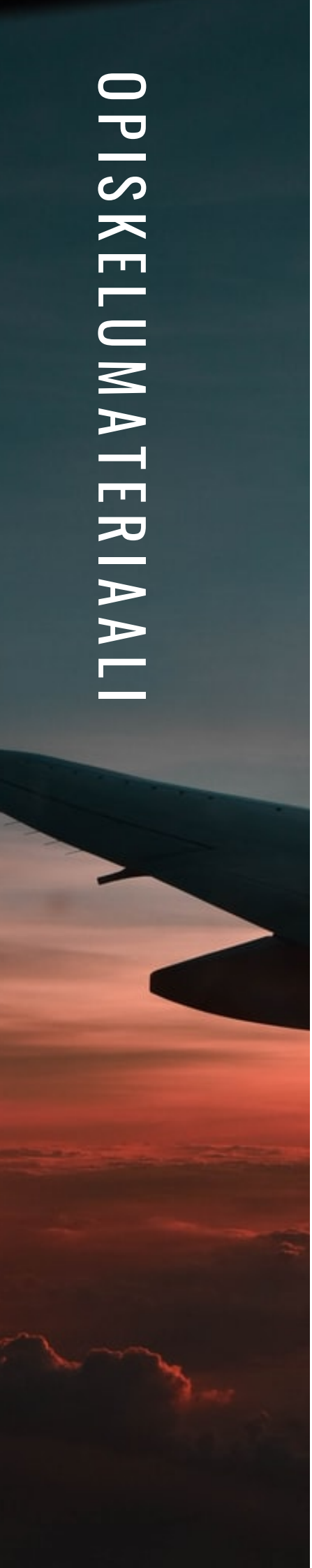

SISÄLLYSLUETTELO

3 Opettajalle

5 Tekijöiden yhteystiedot

6 Käsittelyosio 1 (Tomas)

7 Käsittelyosio 2 (Alma)

8 Käsittelyosio 3 (Clara)

9 Käsittelyosio 4 (Danne)

10 Käsittelyosio 5 (Karoliina)

11 Loppukeskustelu

12 Loppusanat ja palaute tekijöille

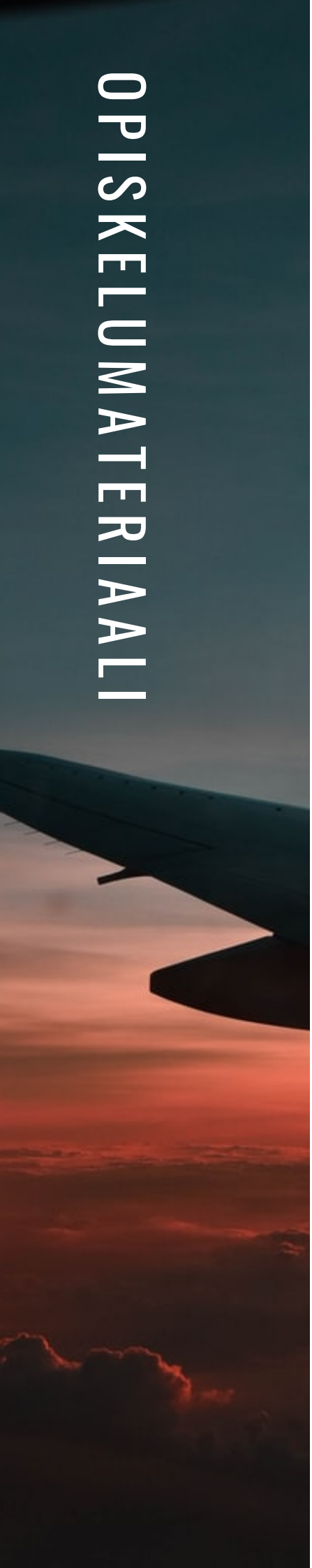

OPETTAJALLE

Tämä on TIE-ohjelma Odotuksen opiskelumateriaali, joka on tarkoitettu täydentämään filmatisoitua versiota esityksestä. TIE on lyhenne sanoista Theatre in education eli teatteri opetuksessa. Odotus on Ammattikorkeakoulu Novian näyttämötaiteen toisen vuosikurssin opiskelijoiden kehittämä TIE-esitys, ja sen kohderyhmänä ovat lukiolaiset sekä peruskoulun yhdeksäsluokkalaiset. Odotus toimii ennakkotyönä toukokuussa ensi-iltaan tulevalle musikaalille Tjugo Sekunder ja on osa musikaalin yleisötyökokonaisuutta, mutta Odotus toimii myös itsenäisenä esityksenä.

TIE (Theatre in education) on interaktiivinen teatterimuoto joka tuo teatterin osaksi oppimisprosessia. TIE-ohjelma on vahvasti kytköksissä opetussuunnitelmaan ja oppimistavoitteisiin. Tunnusomaista TIE-esitykselle on esittävät osat joissa näyttelijät vievät tapahtumia eteenpäin, sekä niin kutsutut käsittelyosat jolloin opiskelijat vaikuttavat tapahtumien kulkuun ja esimerkiksi keskustelevat tai ratkaisevat esille tulleita ongelmia. Näyttelijät ja opiskelijat ovat kaikki osallisia esityksen rakentamisessa. Tämän TIE-esityksen tavoitteena on kehittää opiskelijoiden tunne- ja empatiataitoja, sosiaalisia taitoja sekä kykyä pitää huolta itsestään ja muista. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueista hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen ovat vahvimmin läsnä.

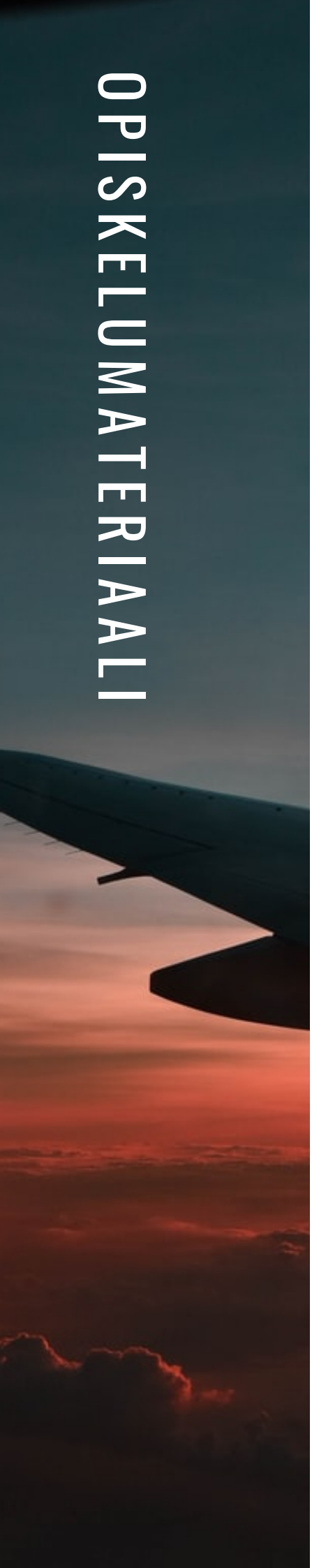

OPISKELUMATERIAALI

Esityksen filmatisoitu versio on korona-ajan ratkaisu teatterin tekoon, eikä TIE-esitystä ole koskaan tässä muodossa tehty. Alkuperäinen suunnitelma oli tuoda esitys alueen lukioille livenä, mutta se ei valitettavasti ollut mahdollista. Tämän vuoksi esitystä ja sen interaktiivisia osia on hieman sovellettu, jotta sen käyttö opettajan johdolla olisi mahdollisimman vaivatonta.

Materiaali koostuu videosta sekä tästä kirjallisesta materiaalista. Esitykseen kuuluu viisi niin sanottua käsittelyosiota. Kun ruudulle ilmestyy teksti “Käsittelyosio”, pyydämme teitä tauottamaan videon ja seuraamaan tämän materiaalin ohjeita. Käsittelyosiot on numeroitu. Opettajan tehtävä on ohjeistaa tehtävät jotka opiskelijat suorittavat. Toivomme teidän tutustuvan tehtäväkuvauksiin etukäteen. Nämä käsittelyosiot ovat tärkeitä esityksen kannalta, eikä TIE-ohjelma toimi ilman niitä.

Odotuksen tapahtumat sijoittuvat lentokentälle jonka sijaintia ei ole määritelty, ja siellä viisi henkilöä odottaa lentoa fiktiiviseen paikkaan nimeltä Zajedno. Esityksen kuluessa nämä henkilöt alkavat kommunikoida yhä enemmän, ja huomaavat oppivansa uutta sekä toisistaan että itsestään. Esityksen kantavia teemoja ovat empatia, sosiaaliset taidot, mielenterveys sekä menneisyyden vaikutus ihmiseen. Keitä me olemme ja mikä on muovannut meidät tällaisiksi? Onko meille kaikille tilaa, saammeko olla olemassa omana itsenämme? Miten voimme tukea toisiamme ja auttaa kanssaihmisiä kantamaan taakkansa, ja miten voimme yrittää luottaa siihen että joku auttaa meitä?

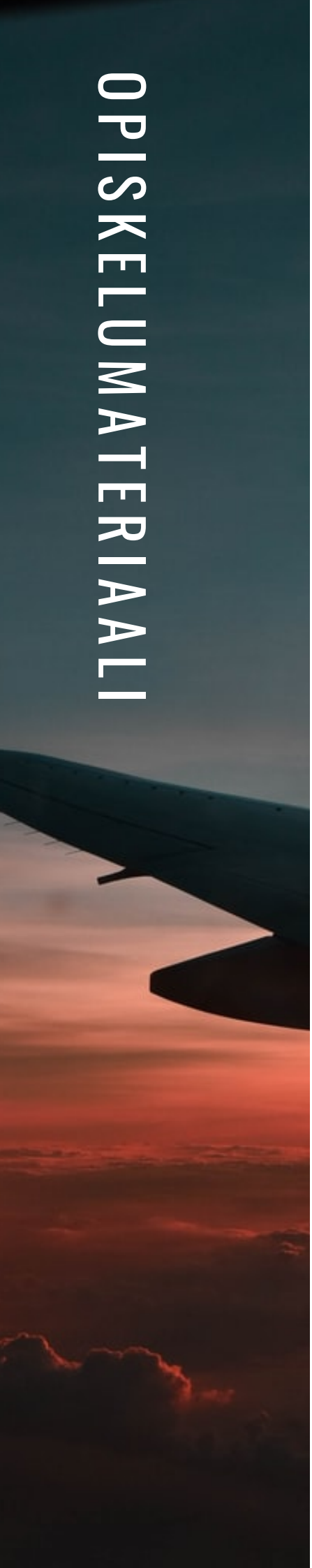

On tärkeää, että tutustutte tähän materiaaliin ennen kuin teette harjoitukset luokkanne kanssa. Pyydämme teitä painottamaan että mikäli jokin harjoituksista tai video-osioista tuntuu epämiellyttävältä, ei niihin ole pakko osallistua. TIE-ohjelma käsittelee aiheita jotka voidaan kokea rankkoina, ja on tärkeää ettei kukaan koe oloaan pakotetuksi. Jokainen kokee esityksen eri tavalla.

Jos teillä on kysymyksiä, ettehän epäröi ottaa yhteyttä. Yhteystietomme löytyvät alta.

TEKIJÖIDEN YHTEYSTIEDOT:

Gabriele Alisch, koulutuksen vastaava opettaja (swe/eng)
050 3727361, gabriele.alisch@novia.fi

Lauri Tarvainen, opiskelija
0445210197, lauri.tarvainen@hotmail.com

Petra Rauhala, opiskelija
0505324092, petra.rauhala@edu.novia.fi

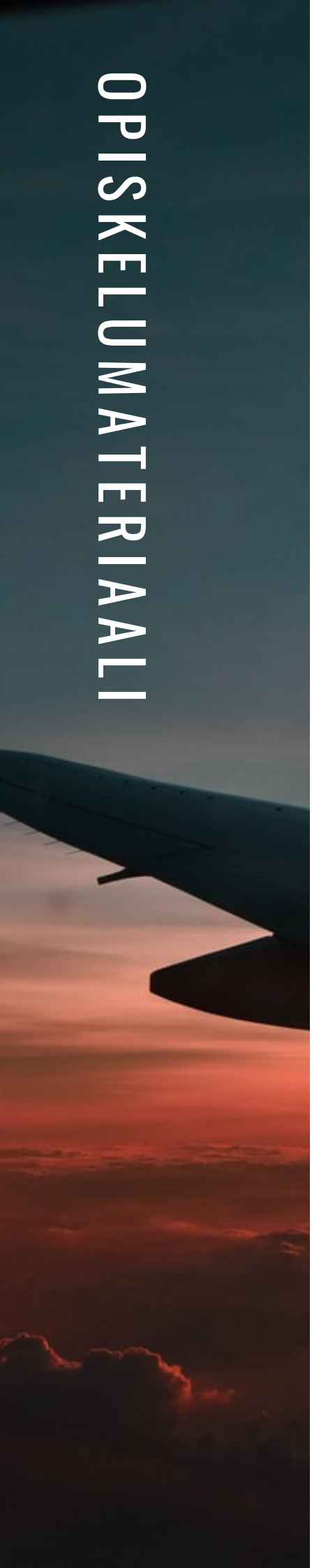

OPISKELUMATERIAALI

KÄSITTELYOSIO 1 (TOMAS)

a) Keskustelu opettajan johdolla

- Mitä kohtauksessa tapahtui?
- Ketä kohtauksessa oli?
- Missä he olivat?
- Miten itse reagoisitte Tomaksen tilanteessa?

b) Mielipidejana

Luokkahuoneen pituussuunnassa toinen seinä edustaa "täysin samaa mieltä", ja toinen seinä "täysin eri mieltä". Opiskelijat vastaavat seuraaviin väittämiin asettumalla siihen kohtaan luokkaa joka vastaa parhaiten heidän mielipidettään. Opiskelijat voivat siis asettua mihin kohtaan janaa tahansa.

Väittämät:
- Tomaksen kuuluisi olla kiitollinen vanhemmilleen.
- Tomaksella on oikeus olla vihainen vanhemmilleen.
- Tomaksen vanhemmat ovat toimineet oikein hankkiessaan Tomakselle asunnon ja työpaikan.
- Tomaksen vanhemmat ovat liian painostavia.

Jokaisen väittämän kohdalla opettajalla on mahdollisuus pyytää opiskelijoita perustelemaan miksi he ovat asettuneet juuri valitsemaansa paikkaan. On tärkeää painottaa, että oikeita tai vääriä vastauksia ei tässä tehtävässä ole, vaan kaikki saavat vastata ja perustella niin kuin parhaaksi näkevät.

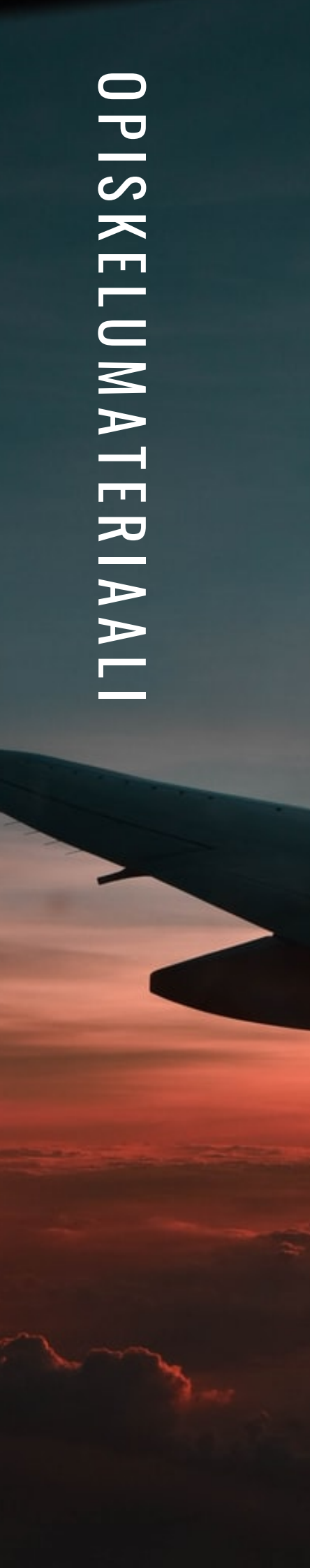

OPISKELUMATERIAALI

KÄSITTELYOSIO 2 (ALMA)

a) Keskustelu opettajan johdolla

- Mitä kohtauksessa tapahtui?
- Ketä kohtauksessa oli?
- Missä he olivat?

b) Tunnenurkkaukset

Huoneen jokainen nurkka vastaa yhtä tunnetilaa. Opettaja päättää mikä nurkka vastaa mitäkin tunnetilaa. Nämä tunnetilat ovat surullinen, pelokas, vihainen ja toivoton.

Opiskelijat saavat mennä seisomaan siihen nurkkaan joka heidän mielestään kuvastaa parhaiten Alman tunteita. Mikäli opiskelijoille tulee mieleen joku tunnetila jota ei ylempänä mainittu, saavat he mennä keskelle luokkaa seisomaan. Opettaja voi tämän jälkeen pyytää opiskelijoita perustelemaan miksi kukin seisoo missäkin kohdassa luokkaa. Opiskelijat voivat myös mennä seisomaan kahden tunnetilan (nurkan) väliin, mikäli uskoo että esimerkiksi surullinen sekä pelokas kuvastavat kummatkin yhtä hyvin Alman tunteita.

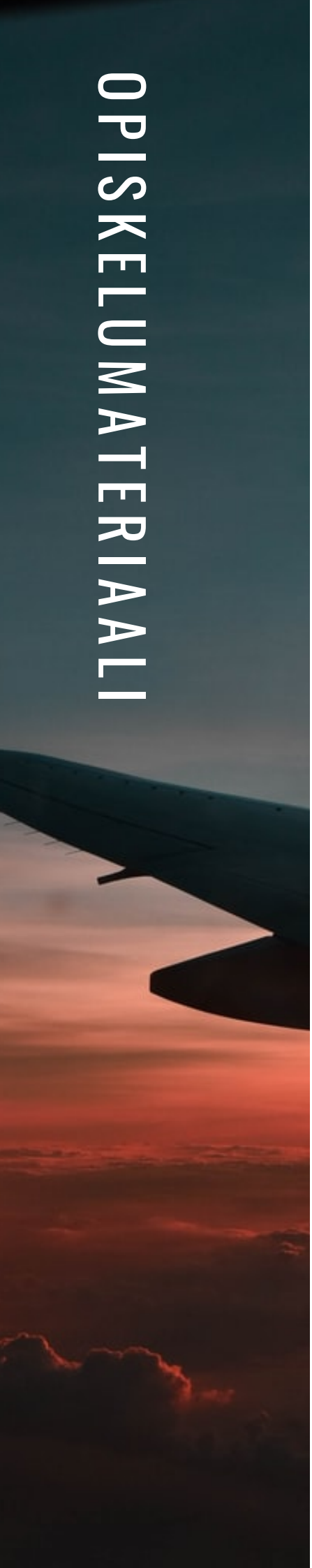

OPISKELUMATERIAALI

KÄSITTELYOSIO 3 (CLARA)

a) Keskustelu opettajan johdolla

- Mitä kohtauksessa tapahtui?
- Ketä kohtauksessa oli?
- Missä he olivat?
- Miltä Clarasta mahtaa tuntua?

b) Patsaat/stillkuvat

Keskustelun jälkeen opettaja jakaa opiskelijat noin kolmen hengen ryhmiin. Näissä ryhmissä opiskelijat saavat luoda patsaita, stillkuvia jotka kuvastavat Claran tunnetilaa. Patsaat luodaan fyysisesti, omilla kehoilla esittäen. Nämä patsaat saavat olla miten konkreettisia tai abstrakteja tahansa. Opiskelija voi esimerkiksi ottaa jonkin kohtauksen rooleista, tai sitten hän voi vaikkapa kuvastaa jotakin tunnetta tai muuta Claran elämään vaikuttavaa asiaa.

Kun ryhmä on valmis saavat he istua alas odottamaan. Lopuksi kaikki saavat näyttää patsaansa. Opettaja voi ensin kysyä tulkintoja muilta ryhmiltä, ja sitten tekijät saavat kertoa omasta patsaastaan.

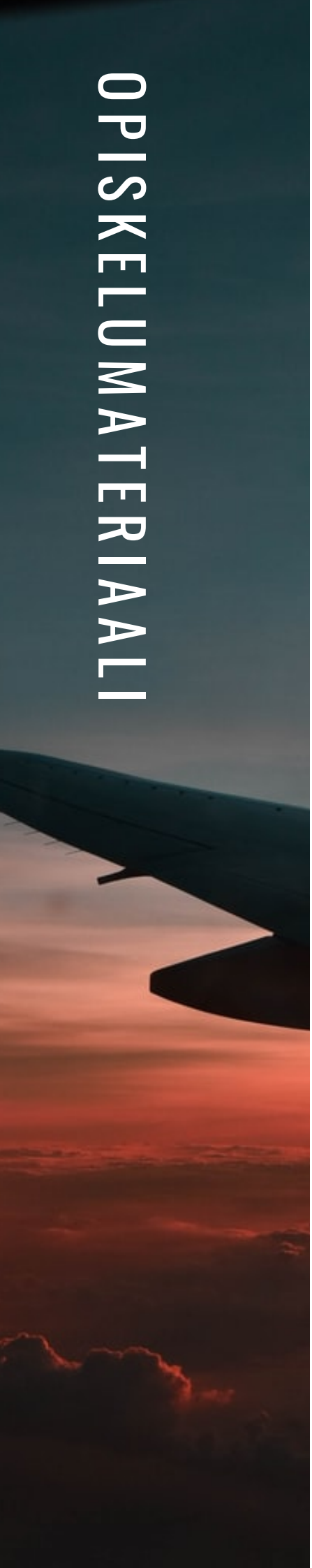

OPISKELUMATERIAALI

KÄSITTELYOSIO 4 (DANNE)

a) Keskustelu

Opettaja jakaa opiskelijat pareihin ja ohjeistaa heitä keskustelemaan alla olevista kysymyksistä ensin pareittain, sitten koko luokan kesken.
- Pitääkö kaikkia kuunnella, onko kaikilla oikeus tulla kuulluksi?
- Millaisissa tilanteissa on oikeutettua kieltäytyä kuuntelemasta toista, vai onko sellaisia tilanteita?
- Millä tavalla suhtaudut Dannen pyyntöön, kuuntelisitko sinä?
- Ansaitseeko jokainen toisen mahdollisuuden?

b) Väittelytehtävä

Opettaja jakaa luokan kahteen ryhmään sekä antaa kummallekin ryhmälle mielipiteen jonka puolesta argumentoida.

Mielipiteet ovat:
A) Dannea pitäisi kuunnella
B) Dannea ei tarvitse kuunnella

Väittelyssä on vastakkain kaksi mielipidettä. Väittelijäryhmät saavat ensin muutaman minuutin aikaa valmistella argumenttejaan, sitten väittely alkaa. Väittelijät perustelevat eri tavoin oman kantansa paremmuutta. Paitsi että väittelijät kertovat oman kantansa, on hyödyllistä myös esittää vastaväitteitä ja niiden perusteluita toisen ryhmän kannanottoja vastaan. Muistakaa, että väittely ei ole sama asia kuin kinaaminen tai riitely! Väittelyn sävyn on pysyttävä asiallisena. Väittely voidaan lopettaa kun toinen ryhmistä ei enää keksi enempää argumentteja, tai opettaja saa oman arvionsa mukaan päättää väittelyn.

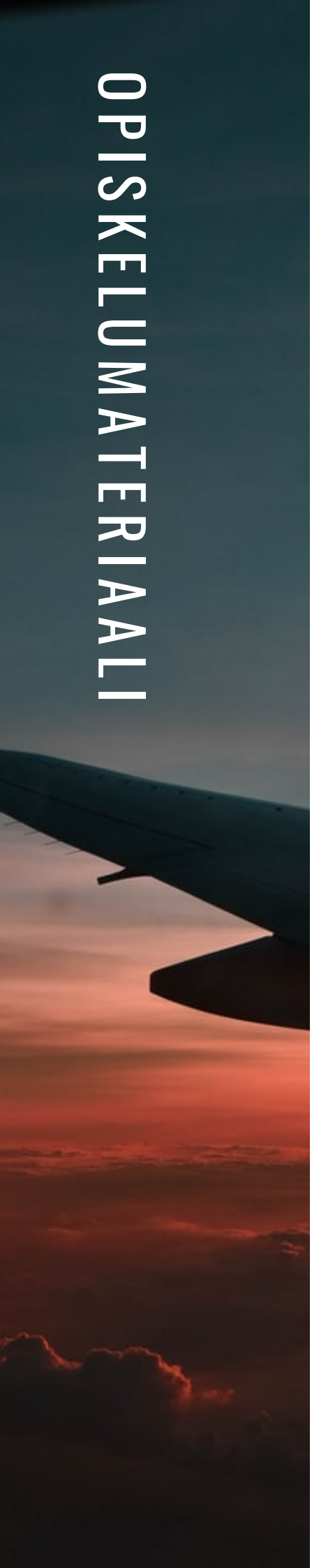

OPISKELUMATERIAALI

KÄSITTELYOSIO 5 (KAROLIINA)

a) Keskustelu opettajan johdolla

- Mitä Karoliina kertoi?
- Mitä hänelle on tapahtunut?
- Oliko tapahtunut Karoliinan vika?

b) Keskustelu pareittain

Opettaja jakaa luokan pareihin ja opiskelijat saavat jälleen keskustella parin kanssa seuraavista kysymyksistä:

- Mitä anteeksianto merkitsee sinulle?
- Millaisissa tilanteissa voi tai pitää antaa anteeksi, vai pitääkö koskaan?
- Onko vaikeampaa antaa anteeksi itselleen vai muille?
- Kenen vuoksi antaa anteeksi? Itsensä vai muiden?
- Halutessanne voitte myös puhua tilanteista joissa olette itse antaneet/saaneet anteeksi.

b) Anteeksiantoseinä

Keskustelun jälkeen opiskelijat saavat ottaa muistilapun ja kirjoittaa sille jotakin mitä haluaisivat sanoa Karoliinalle. Mitä luulette että hänen olisi hyvä kuulla juuri nyt? Tarkoituksena ei ole yrittää antaa kokonaista ratkaisua, mutta miettikää mitkä pienet asiat voivat auttaa häntä matkalla eteenpäin.

Kootkaa nämä muistilaput ennalta sovittuun paikkaan, esimerkiksi taululle, niin että kaikki saavat kirjoitettuaan laittaa lappunsa sinne ja niin että kaikki myös voivat lukea mitä lapuilla lukee. Varmistathan että opiskelijat tietävät tämän ennen kuin alkavat kirjoittaa! Tarkoituksena on koota ns. anteeksiantoseinä. Laput kirjoitetaan yksin, nimeä ei tarvitse kirjoittaa. Jos haluatte, ottakaa mieluusti kuva valmiista seinästä!

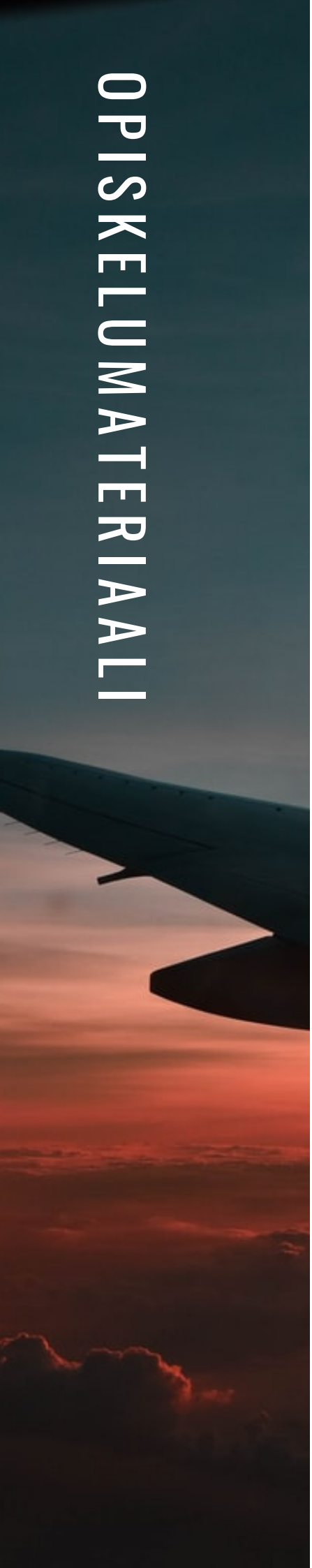

OPISKELUMATERIAALI

LOPPUKESKUSTELU

Opiskelijat saavat ensin keskustella pareittain esityksen herättämistä tunteista ja ajatuksista. Sen jälkeen voitte avata keskustelun koko luokan kesken ja tehdä jonkinlaisen yhteenvedon esityksestä, ja kuulla mitä muut parit ovat keskustelleet. Opettaja voi halutessaan ohjata keskustelua esimerkiksi oheisilla kysymyksillä:

- Millainen tunne esityksestä jäi päällimmäisenä mieleen?
- Mikä tapahtuma jäi mieleen? Miksi?
- Oliko joku henkilöistä teidän mielestänne erityisen mieleenpainuva? Miksi?
- Miten koitte vuorovaikutteiset käsittelyosiot?

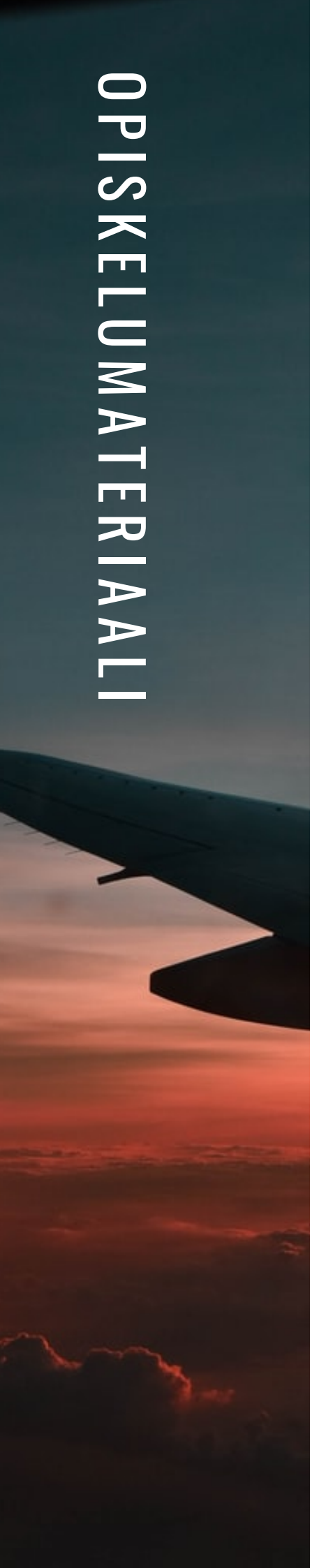

LOPPUSANAT JA PALAUTE TEKIJÖILLE

Toivomme että te ja luokkanne olette viihtyneet tämän TIE-ohjelman parissa. Kukaan meistä tekijöistä ei ollut varautunut tekemään tämän kaltaista digitaalista materiaalia, ja tämä on ollut myös meille arvokas oppimiskokemus. Olemme saaneet tutkia ja oppia miten teatteri voi elää ajan mukana, ja toivon mukaan tämä projekti pystyy tuomaan uutta tietoa monelle alan toimijalle.

Koska tämä on ollut meille kaikille uusi asia, haluamme tietysti kehittyä ja oppia tästä prosessista mahdollisimman paljon. Arvostamme kovasti, jos haluatte kertoa miten koitte esityksen seka siihen liittyvän materiaalin. Alta löydätte linkin sekä qr-koodin palautelomakkeeseen.

Kiitos ajastanne!

PALAUTELOMAKE

HTTPS://FORMS.GLE/BV442B2FUC1JUXCI9